

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

**Strategie prevence rizikových projevů chování
u dětí a mládeže**

Školní rok 2023/2024

Zpracovala: Mgr. Bohumila Opravilová Náhlíková

Úvod

Minimální preventivní program je školní preventivní program, zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Je to program založený na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.

Na tvorbě MPP se podílejí všichni vyučující, do realizace jsou zapojeni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy, žáci, rodiče a odborníci v daných oblastech primární prevence. Tematické bloky jsou zaměřeny do plánů učiva v průběhu roku.

Zodpovídá a koordinaci provádí školní metodička prevence ve spolupráci s výchovnou poradkyní a školním psychologem. To vše pod záštitou ředitelky školy. Podle potřeby spolupracuje s metodikem prevence příslušné pedagogicko-psychologické poradny.

RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ – vzorce chování, v jejichž důsledku dochází k nárůstu výchovných, zdravotních, sociálních rizik pro jedince nebo společnost. Lze je ovlivnit preventivními nebo léčebnými postupy.

PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ – výchovné, vzdělávací, zdravotní a sociální intervence směřující k předcházení, zmírnění nebo zamezení rizikového chování.

Plán pro školní rok 2023/2024

Základní údaje

Plán vyplnil:

Bohumila Opravilová Náhlíková

IČ organizace:

70989958

Název organizace:

Základní škola, Kunovice, U Pálenice 1620, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace

Ředitel/ka (Statutární zástupce):

Mgr. Růžena Hlůšková

Adresa:

U Pálenice

Místo:

Kunovice

PSČ:

68604

Kraj:

Zlínský kraj

Zřizovatel:

Obec

Část 1: Škola a její preventivní program

1) Na základě čeho je preventivní program školy vypracováván?

- Profesního citu (intuice)
- Diskuzí s vedením školy a učitelským sborem
- Analýzy aktuální situace školy
- Sledování výskytu rizikového chování na škole v uplynulém školním roce
- Šetření/mapování klima školy realizovaného v uplynulém školním roce
- Evaluaci (zhodnocení) jednotlivých realizovaných aktivit v uplynulém školním roce
- Jiné (prosím doplňte)

2) Identifikovali jste při přípravě preventivního programu školy nějaké specifické rizikové faktory vaší školy?

Ne

3) Jací další specialisté, mimo školního metodika prevence, působí přímo na vaší škole:

- Výchovný poradce
- Školní psycholog
- Školní speciální pedagog
- Asistent pedagoga

4) Uveďte počet tříd a žáků vaší školy v jednotlivých ročnících:

	Počet tříd	Počet žáků
1. ročník ZŠ	2	54

	Počet tříd	Počet žáků
2. ročník ZŠ	2	34
3. ročník ZŠ	2	42
4. ročník ZŠ	2	46
5. ročník ZŠ	2	47
6. ročník ZŠ / prima	2	42
7. ročník ZŠ / sekunda	2	40
8. ročník ZŠ / tercie	2	42
9. ročník ZŠ / kvarta	2	53
Suma řádků	18	400

5) Stručná analýza situace

ZŠ Kunovice, U Pálenice je místem příznivě nakloněným otevřené spolupráci jak žáků, pedagogů, rodičů, tak i celé široké komunitě, ve které působí. Jsme školou, ve které přemýšlíme o smyslu všeho, co děláme, a vedeme žáky k vědomostem a dovednostem upotřebitelným v praktickém životě. Žáci hodnotí práci učitelů a pedagogové nabízejí svým žákům nejen inspiraci a motivaci k jejich práci, ale i svůj pohled na to, jak se dětem v jejich úsilí daří. Nabízíme podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a rozvíjíme žáky nadané. V pátých a devátých třídách žáci zúročují veškeré své dovednosti a vědomosti při zpracovávání témat svých absolventských prací, které pak i před publikem prezentují. Výuka na naší škole je protkaná řadou projektů, kdy se v roli učitele před žáky objeví i jejich rodiče. Pedagogové ve škole se stále rozvíjejí a aplikují nové metody a přístupy při výuce (inovativní vzdělávání, meziročníková výuka, ...). Stále pečujeme o kvalitu našeho školního klimatu a vytváříme tak zdravé a bezpečné prostředí pro všechny na půdě školy. Na naší škole pracuje žakovský parlament. Nepostradatelné při vytváření našeho zdravého klimatu ve škole je i působení školní poradenské pracoviště, kde spolupracují s vedením školy výchovný poradce, speciální pedagogové a metodik prevence. Nabízíme dětem volnočasové aktivity a vedeme je ke zdravému a smysluplnému trávení volného času. Býváme úspěšní v celé řadě soutěží okresních, krajských i celostátních. Naši absolventi se stávají úspěšnými studenty středních škol. Pozitivně nás hodnotí i ČŠI a společnost Scio nás v celonárodním srovnávacím testování zařadila mezi pětinu nejvyšších škol na území ČR.

6) Jaké máte stanovené cíle (konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené) preventivního programu školy?

Cíl číslo: 1

- Cíl: Vytváření a podporování zdravého sociálního klimatu v jednotlivých třídách.
- Ukazatele dosažení cíle: Dotazníky zaměřené na hodnocení vztahů v jednotlivých třídních kolektivech, množství třídnických hodin zaměřených na rozvoj sociálních dovedností žáků.
- Zdůvodnění cíle: Zdravé vztahy pomáhají rozvíjet potenciál každého žáka, což vede k možnosti zažívat úspěch, budovat si zdravé sebevědomí a odmítat vše ohrožující. Uvědomování si svých emocí, umění tolerance a vcítění se do pocitů druhých.
- Návaznost na dlouhodobé cíle: Prevence záškoláctví, agrese, šikany a kyberšikany. Prevence rasismu a xenofobie. Kontrola trávení času na mobilních a podobných zařízeních.

Cíl číslo: 2

- Cíl: Naučit žáky bezpečně se pohybovat na komunikacích všeho druhu, zachovat se účelně a správně v život ohrožujících situacích.

Cíl číslo: 2

Ukazatele dosažení cíle:	Dopravní testy, vyhodnocení odpovědí na otázky po řízené diskuzi na dané téma.
Zdůvodnění cíle:	Potřeba zajistit bezpečí žákům ve školním i domácím prostředí a při trávení volného času (úraz v provozu a na komunikacích, vypuknutí požáru, ...).
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Prevence rizikových sportů a rizikového chování v dopravě.

Cíl číslo: 3

Cíl:	Podpora zdravého způsobu života žáků
Ukazatele dosažení cíle:	Počty žáků v kroužcích pracujících v rámci školního klubu, pravidelnost docházky do nich, množství pravidelných strávníků ve školní jídelně a počty odebraných jídel a porcí ovoce do škol.
Zdůvodnění cíle:	Navést žáky jak lze zdravě, smysluplně a aktivně trávit volný čas, smýšlet o svém stravování. Naučit žáky odmítat vše nezdravé a návykové, vytváření potřeby vést aktivní a naplněný život. Ukázat jim možnosti, jak chránit své duševní zdraví. Uvědomění si vlivu životosprávy na lidské zdraví a nenahraditelnosti spánku.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Prevence užívání alkoholu, tabáku, jiných návykových látek, prevence závislostního chování (netolismus), prevence vzniku poruch příjmu potravy. Prevence duševního onemocnění a psychických problémů (v návaznosti na nedostatek spánku - riziko chronické únavy).

Část 2: Školní metodik prevence

1) Jméno a příjmení školního metodika prevence:

Mgr. Bohumila Opravilová Náhlíková

2) Kolik let celkem Vy osobně vykonáváte funkci školního metodika prevence?

2

3) Zastáváte Vy osobně na vaší škole, mimo školního metodika prevence, také nějaké další funkce?

- Ano, třídní učitel/ka

4) Máte ukončené akreditované studium k výkonu specializovaných činností pro školní metodiky prevence podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.?

Ne, ale aktuálně ho studuji

5) Plánujete v nadcházejícím školním roce Vy osobně v rámci zvyšování své kvalifikace účast na nějakých vzdělávacích kurzech, seminářích, konferencích či výcvicích k tématu primární prevence rizikového chování (kromě specializačního studia)? Uveďte prosím případně jejich název, zaměření a rozsah.

Ano

Část 3: Specifická prevence obsažená ve školním vzdělávacím programu

1) Pokuste se realisticky odhadnout, jaký rozsah specifické prevence je podle plánu obsažen ve školním vzdělávacím programu pro jednotlivé ročníky. Cílem je zmapovat reálný stav na škole, tj. kolik času učitelé věnují specifické prevenci v rámci výuky. Při stanovování rozsahu je vhodná spolupráce s jednotlivými vyučujícími.

Příklad: Velmi často se může aktivita týkat více typů rizikového chování zároveň, v takovém případě čas započítejte jen jednou, a to do toho typu rizikového chování, který danou aktivitu co nejvíce vystihuje. Vyplňte pouze v ročnících, které jsou pro vaši školu relevantní. Zaokrouhlete údaj na celé číslo.

	1. ročník ZŠ	2. ročník ZŠ	3. ročník ZŠ	4. ročník ZŠ	5. ročník ZŠ	6. r. ZŠ / prima	7. r. ZŠ / sekunda	8. r. ZŠ / tercie	9. r. ZŠ / kvarta	Suma sloupců
Prevence šikany a projevů agrese	2	4	2	2	4	8	9	4	6	41
Prevence kyberšikany	0	0	0	2	4	0	4	2	0	12
Prevence záškoláctví	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4
Prevence rizikových sportů	0	0	2	2	4	6	4	4	4	26
Prevence rizikového chování v dopravě	4	4	2	6	0	2	0	2	2	22
Prevence rasismu a xenofobie	0	0	0	0	0	2	6	4	4	16
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	0	0	0	0	0	0	4	2	2	8
Prevence rizikového sexuálního chování	0	0	0	0	0	6	4	4	4	18
Prevence užívání tabáku	0	0	0	2	0	2	2	2	0	8
Prevence užívání alkoholu	0	0	0	2	0	2	2	4	0	10
Prevence užívání dalších návykových látek	0	2	0	0	4	0	0	4	4	14
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)	0	0	2	4	2	2	4	2	4	20

	1. ročník ZŠ	2. ročník ZŠ	3. ročník ZŠ	4. ročník ZŠ	5. ročník ZŠ	6. r. ZŠ / prima	7. r. ZŠ / sekunda	8. r. ZŠ / tercie	9. r. ZŠ / kvarta	Suma sloupců
Prevence poruch příjmu potravy	2	2	2	2	2	4	6	4	8	32
Prevence kriminálního chování	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Prevence duševních onemocnění a psychických problémů	0	0	0	0	6	0	0	0	6	12
Suma řádků	8	12	10	22	26	38	45	38	48	247

Část 4: Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech

Program 1 - Jiné

1) Název poskytovatele programu:

Jiné

Doplňující text: Besip Zlínského kraje

2) Název programu:

Dopravní výchova - bezpečné chování v silničním provozu s důrazem na bezpečí chodce a cyklisty

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitekový program
- Návčik a trénink dovedností

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	2	12
3. ročník ZŠ	2	12
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0

	Počet tříd	Počet hodin
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0
Suma řádků	4	24

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence rizikového chování v dopravě

Program 2 - Jiné

1) Název poskytovatele programu:

Jiné

Doplňující text: Centrum krajské prevence Zlín

2) Název programu:

Hra na hraně

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Návčik a trénink dovedností

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	2	4
9. ročník ZŠ / kvarta	2	4
Suma řádků	4	8

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence rasismu a xenofobie
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)

Program 3 - Jiné

1) Název poskytovatele programu:

Doplňující text: Nemocnice Uherské Hradiště - plicní oddělení

2) Název programu:

Rizika respiračních chorob v závislosti na užívání tabáku a dalších návykových látek (nikotin)

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitekový program

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	2	4
8. ročník ZŠ / tercie	2	4
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0
Suma řádků	4	8

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání dalších návykových látek

Program 4 - Jiné

1) Název poskytovatele programu:

Doplňující text: SVP - Help, Uherské Hradiště

2) Název programu:

Práce s problémovým chováním ve třídě a nastavení zdravých hodnot

3) Úroveň programu:

Indikovaná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Interaktivní skupinová diskuse
- Návuk a trénink dovedností
- Zapojení vrstevníků podobného věku (tzv. peer prvek)
- Individuální práce s dítětem, rozhovor či edukace

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	1	8
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	1	8
Suma řádků	2	16

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence rizikového sexuálního chování
- Prevence kriminálního chování

Program 5 - Jiné**1) Název poskytovatele programu:**

Doplňující text: Místní hasičský sbor

2) Název programu:

Hasík - prevence rizik požáru v závislosti na rizikovém chování dětí a mládeže (kouření, rozdělávání ohně, užívání zábavné pyrotechniky)

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Zážitkový program
- Návčik a trénink dovedností

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	2	4
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0
Suma řádků	2	4

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence kriminálního chování

Program 6 - Jiné

1) Název poskytovatele programu:

Doplňující text: Kovosteel Staré Město u Uherského Hradiště

2) Název programu:

Enviromentální chování dětí v současném světě v závislosti na zachování zdravého životního prostředí

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Zážitkový program
- Návčik a trénink dovedností
- Jiné (prosím, doplňte)

Doplňující text: Návčik řešení reálných situací s důrazem na získání dovedností pro budoucnost zdravého životního prostředí

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	2	4
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0
Suma řádků	2	4

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence kriminálního chování

Program 7 - Jiné

1) Název poskytovatele programu:

Doplňující text: Nemocnice Uherské Hradiště - gynekologické oddělení

2) Název programu:

Lidská sexualita s důrazem na prevenci rizikového sexuálního chování dětí a mládeže

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Interaktivní skupinová diskuse

- Zážitekový program

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	2	4
4. ročník ZŠ	2	4
5. ročník ZŠ	2	4
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0

	Počet tříd	Počet hodin
Suma řádků	6	12

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence rizikového sexuálního chování

Program 8 - KPPP a ZDVPP Zlín

1) Název poskytovatele programu:

KPPP a ZDVPP Zlín

2) Název programu:

Moje tělo - program zaměřený na prevenci v návaznosti na poruchy příjmu potravy

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Interaktivní skupinová diskuse

- Zážitkový program

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	2	2
7. ročník ZŠ / sekunda	2	2
8. ročník ZŠ / tercie	2	2
9. ročník ZŠ / kvarta	2	2
Suma řádků	8	8

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence poruch příjmu potravy

Program 9 - Škola sama

1) Název poskytovatele programu:

Škola sama

2) Název programu:

Osvětím - svědomí lidstva - exkurze zaměřená na prevenci rasismu a xenofobie a projevů agrese vůči jiným lidem

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Návštěva výstavy či představení, exkurze
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitekový program

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	2	12
Suma řádků	2	12

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence rasismu a xenofobie

Program 10 - Škola sama**1) Název poskytovatele programu:**

Škola sama

2) Název programu:

Ježíškovy dílničky

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Zážitkový program
- Návčik a trénink dovedností
- Zapojení vrstevníků podobného věku (tzv. peer prvek)

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	2	8
2. ročník ZŠ	2	8
3. ročník ZŠ	2	8
4. ročník ZŠ	2	8
5. ročník ZŠ	2	8
6. ročník ZŠ / prima	2	8
7. ročník ZŠ / sekunda	2	8
8. ročník ZŠ / tercie	2	8
9. ročník ZŠ / kvarta	2	8
Suma řádků	18	72

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese

Program 11 - Škola sama

1) Název poskytovatele programu:

Škola sama

2) Název programu:

Preventivní témata zařazená do výuky v rámci prevence v jednotlivých ročnících zaměřující se na různé typy rizikového chování a aktivity školy související s prevencí

3) Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Návštěva výstavy či představení, exkurze
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Návčik a trénink dovedností
- Individuální práce s dítětem, rozhovor či edukace

5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	2	10
2. ročník ZŠ	2	12
3. ročník ZŠ	2	24
4. ročník ZŠ	2	88
5. ročník ZŠ	2	18
6. ročník ZŠ / prima	2	6
7. ročník ZŠ / sekunda	2	102
8. ročník ZŠ / tercie	2	32
9. ročník ZŠ / kvarta	2	54
Suma řádků	18	346

5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.

5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence záškoláctví
- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě
- Prevence rasismu a xenofobie
- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání alkoholu
- Prevence užívání dalších návykových látek
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
- Prevence poruch příjmu potravy
- Prevence kriminálního chování

Aktivity k realizaci MPP

- **Organizování preventivních programů** – besedy, přednášky, projekce (ŠMP, instituce)
- **Komunikace s rodiči** – informace přes prostředí systému bakalář, třídní schůzky, konzultační hodiny, internetové stránky školy, facebook školy, internetové žákovské knížky, hodnocení dovedností žáků, přehled výuky v systému bakalář, infobrožura
- **Školní parlament** – zástupci jednotlivých tříd se pravidelně schází, organizují žákovská shromáždění školy, prezentují zájmy tříd (nové nápady, návrhy, připomínky), děti se tak učí formulovat své myšlenky, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým, diskutovat o problémech
- **Školní klub** – jedná se o relaxační prostor. Slouží k několika účelům. Je to místnost vybavená především knihami. Žáci ji využijí v pauzách mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, při čekání na školní kroužky, a dokonce se v ní uskutečňuje spousta netradičních vyučovacích hodin a některé posezení s odborníky (např. Muzikoterapie).
- **Absolventské práce devátáků** – listopad/prosinec 2023, žáci 9. tříd prezentují a obhajují své práce před spolužáky a učiteli. Práci tvoří téměř tři měsíce.

- **Absolventské práce pátáků** – květen 2024, žáci 5. tříd prezentují a obhajují své práce před spolužáky a učiteli.
- **Ježiškova vánoční dílna pro veřejnost** – prosinec 2023, škola se promění ve vánoční dílničky, kde rodiče se svými ratolestmi vyrábějí vánoční dekorace
- **Vánoční besídky** – prosinec
- **Lyžařský kurz** – 2024, účastní se ho žáci sedmého ročníku
- **Škola v přírodě** – květen 2024, žáci 4. ročníku vyjedou za hranice školy do krásy přírody
- **Aktivity pro budoucí prvňáčky** – březen + duben 2024
- **Soutěže a olympiády** – viz Plán akcí na školní rok
- **Sportovní akce** – viz Plán akcí na školní rok
- **Exkurze a výlety** – Osvětim, Vídeň, Londýn viz Plán akcí na školní rok

Preventivní témata v jednotlivých předmětech a aktivity jednotlivých ročníků:

1. Preventivní témata na I. stupni

Třída	předmět	téma – náplň činnosti	časové zařazení
1.A, 1.B	PRV	Třídní pravidla	září
	PRV, ČJ	Cesta do školy	září
	PRV, VV	Moje rodina	listopad
	PRV	Spolužáci	leden
	PRV	Zdravá výživa	leden
2.A, 2.B	BESIP	Dopravní výchova, BESIP Zlínského kraje	říjen, květen
	PRV, ČJ	Jak se k sobě chováme	září
	PRV, ČJ, VV	Vánoce – tradice - rodina a vztahy	prosinec, leden
	PRV, ČJ, VV	Rodinné oslavy	březen, duben
	PRV, TV	Dopravní výchova	květen
	PRV	Zdravý životní styl	únor
	PRV, ČJ	Bezpečně do školy	říjen, listopad
3.A, 3.B	PRV, ČJ	Budování třídních pravidel, vztahy v kolektivu	září
	BESIP	Dopravní výchova, BESIP Zlínského kraje	září
	PRV	Dopravní výchova	září
	HZS ZK	Hasík – návštěva hasičské zbrojnice	říjen
	PRV	Povolání	listopad
	PRV	Každý jsme jiný – respektování odlišností	leden
	PRV, PkČ	Zdravá výživa	květen
	PRV, VV	Třídíme odpad	únor
	Kovosteel Staré Město u UH	Třídíme odpad	únor
	PRV, ČJ	Chráníme přírodu	březen
	PRV	Nebezpečí při komunikaci s cizími osobami	duben
	PRV	Nebezpečí v přírodě	květen

	PRV	Krizová situace – přivolání pomoci	červen
	PRV, TV	Příprava na prázdninové pobyty, sporty	červen
	PRV	Rodina jako bezpečné místo	prosinec
4.A, 4.B	INF	Internet jako informační zdroj – prevence kyberšikany, závislostí	duben
		Besip	září
		Beseda s odborníkem na kyberšikanu a šikanu	říjen
		Škola v přírodě	květen
	TV	Prevence rizikových sportů	září
	PŘ, ČJ, VV	Budování třídních pravidel	září
	INF	Kyberšikana	říjen
	ČJ	Prevence patologických jevů	prosinec
	PŘ	Zdravá výživa	leden
	VV	Prevence úrazů – zimní sporty	únor
	PŘ	Nebezpečí při komunikaci s cizími osobami	březen
	PŘ	Nebezpečí v přírodě – řešení krizových situací	květen
	PŘ, TV	Příprava na prázdninové pobyty, sporty	červen
	PkČ	Třídíme odpad, chráníme přírodu	duben
	PŘ	Každý jsme jiný – respektování odlišností	listopad
5.A, 5.B	PP	Šikana, agrese, kyberšikana	listopad
	INF	Zásady bezpečnosti ve virtuálním světě, prevence kyberšikany	listopad
	ČJ	Záškoláctví	prosinec
	VL	Cestujeme po Evropě (prevence rizikového chování v dopravě)	leden
	VV	Valentýn, Vyjadřujeme city a emoce	únor
	ČJ	Popis pracovního postupu (prevence poruch příjmy potravy)	únor
	PŘ	Životní styl (prevence užívání alkoholu, tabáku, návykových látek)	únor
	PŘ	Návykové látky a zdraví, Závislosti, Soc. sítě, kyberšikana a chování na soc. sítích	únor
	TV	Prevence rizikových sportů	září

2. Preventivní témata na II. stupni

Třída	předmět	téma – náplň činnosti	časové zařazení
6.A, 6.B	INF	Bezpečné chování na internetu – prevence kyberšikany, závislostí	září
	Z	Afrika – náboženství (Prevence rasismu a xenofobie, Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů)	duben
	TV	Prevence rizikových sportů	září

7.A, 7.B	Z	Zeměpis, Austrálie – náboženství (Prevence rasismu a xenofobie, Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů)	září
	D	Počátky křesťanství, víra a náboženství; co kdyby křesťanství neexistovalo?	září
	AJ	Prevence rizikového chování v dopravě	září
	VKZ	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (prevence šikany a projevů agrese)	září
	F	Rychlost – prevence rizikového chování v dopravě	říjen
	D	Arabské písemnictví, náboženský extremismus	říjen
	VKZ	Předčasná sexuální zkušenost, promiskuita (prevence rizikového sexuálního chování)	říjen
	PP	Prevence užívání tabáku a návykových látek a jejich dopadů na zdraví člověka	říjen
	AJ	Prevence poruch příjmu potravy	listopad
	Z	Amerika – náboženství (Prevence rasismu a xenofobie, Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů)	listopad
	Z	Severní Amerika (Prevence rizikového chování v dopravě)	listopad, prosinec
	VKZ	Výživa a zdraví – zdravé stravování, poruchy příjmu potravy (prevence poruch příjmu potravy)	únor
	D	husitská literatura, náboženské války	březen
	Z	státy Střední Ameriky – (Prevence rizikového chování v dopravě)	duben
	INF	Bezpečné chování na internetu, legální a nelegální SW – prevence kyberšikany, kriminálního chování	duben
	INF	Hacker – prevence kriminálního chování	květen
	M	Procenta a úroky (lichva) – prevence kriminálního chování	květen
	VKZ	Autodestruktivní závislosti – rizikové a násilné chování, trestná činnost (prevence kriminálního chování)	duben
	VKZ	Rizika silniční a železniční dopravy (prevence rizikového chování v dopravě)	květen
	VKZ	Sekty a jejich nebezpečí (Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů)	červen
TV	Prevence rizikových sportů	září	
8.A, 8.B	INF	Bezpečné chování na internetu – prevence kyberšikany, závislostí	září

	VKO	Tolerance (prevence rasismu a xenofobie).	listopad
	VKO	Tolerance (prevence rasismu a xenofobie)	listopad
	Nemuh	Prevence užívání tabáku a návykových látek a jejich dopadů na zdraví člověka	říjen
	CKP Zlín	Hra na hraně – preventivní program	listopad
	MEV	Stereotypy v médiích (prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů)	prosinec
	MEV	Násilí v reklamě (prevence šikany a projevů agrese)	duben
	D	Prevence rasismu a xenofobie	březen
	F	Skupenské přeměny – těkavé látky – prevence užívání dalších návykových látek (toluen)	květen
	EXKURZE	Vídeň	duben
	TV	Prevence rizikových sportů	září
	CH	Nebezpečné chemické látky a jejich vliv na zdraví člověka	červen
	ČJ	Úvaha (prevence záškoláctví).	květen
9.A, 9.B	D	Perzekuce Židů před druhou světovou válkou, prevence rasismu a xenofobie	listopad
	SVP HELP- UH	Práce se třídou 9.A	říjen
	ÚP-UH	Burza SŠ	listopad
	CKP Zlín	Hra na hraně – preventivní program	listopad
	ÚP-UH	Kariérové vedení	září
	PŘ	Dýchací soustava - Prevence užívání tabáku	září
	PŘ	Trávicí soustava - Prevence užívání alkoholu a prevence poruch příjmu potravy	září, říjen
	HV	Popelka (Xindl X) – prevence rizikového sexuálního chování	září
	AJ	Prevence užívání tabáku a alkoholu	leden
	AJ	Respect – Social media (prevence kyberšikany)	leden
	PŘ	Rozmnožovací soustava – Prevence rizikového sexuálního chování	říjen
	EXKURZE	Osvětim	duben
	VKO	Jiný kraj - jiný mrav, předsudky a diskriminace - Prevence rasismu a xenofobie	duben
	AJ	Prevence poruch příjmu potravy	duben
	AJ	Prevence užívání dalších návykových látek	květen
	AJ	Our world – Online hoaxes (prevence kyberšikany)	květen
	TV	Prevence rizikových sportů	září

D	Židé v době druhé světové války; prevence rasismu a xenofobie	březen
INF	Sociální sítě – prevence kyberšikany, závislostí	březen
VKO	Krizové situace v životě jedince - prevence užívání tabáku, alkoholu, kriminálního chování)	listopad
VKO	Protiprávní jednání (přestupek, trestný čin) – prevence kriminálního chování	leden
VKO	Korupční jednání - prevence kriminálního chování	leden
VKO	Integrační procesy v Evropě, krizové situace ve společnosti - prevence rasismu a xenofobie	duben
CH	Alkoholy a vznik závislosti na alkoholu	květen
EXKURZE	Anglie	květen
CH	Biochemie (sacharidy, tuky, bílkoviny) – vliv životosprávy na lidské zdraví, poruchy příjmu potravy	červen
VKO	Vývoj náboženského myšlení (světová náboženství, náboženské sekty)	červen
CH	Léčiva a návykové látky	červen
VKO	Světová náboženství, náboženské sekty - Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	červen
VKO	Problémy současného světa (rasismus, xenofobie)	květen

Část 5: Práce s dalšími cílovými skupinami – pedagogičtí pracovníci školy

Aktivita 1 - Výjezdní porada pedagogického sboru

1) Uveďte stručný popis naplánované aktivity.

Výjezdní porada pedagogického sboru, 29.8. - 30.8.2023 Tato aktivita, které se účastní všichni pedagogičtí pracovníci naší školy, si klade za cíl podpořit budování dobrého sociálního klimatu, vytvoření jednotných postojů, sjednocení názorů a pohledů na různé oblasti týkající se života školy, určení dalšího směřování školy a práce s žáky, rodiči. Formulujeme společně pravidla dalšího fungování, komunikace a kooperace, což má ve výsledku vést k tomu, abychom ve škole vytvořili funkční, otevřené a bezpečné prostředí pro všechny na její půdě.

2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.

12

Aktivita 2 - Poskytování služeb školního metodika prevence...

1) Uved'te stručný popis naplánované aktivity.

Poskytování služeb školního metodika prevence (informačních, metodických, koordinačních a poradenských) s cílem vytvářet bezpečné a příjemné prostředí s jasně definovanými pravidly pro žáky, pedagogy i rodiče. Výsledkem je preventivní působení proti všem jevům rizikového chování, zabezpečení a prohlubování zdravého sociálního klimatu školy.

2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.

20

Část 6: Práce s dalšími cílovými skupinami – rodiče a ostatní

Aktivita 1 - Ježíškova dílnička

1) Uved'te stručný popis naplánované aktivity.

Ježíškova dílnička Tato aktivita je určena nikoliv pouze rodičům a širší rodině našich žáků, ale jsou na ni přizváni i zástupci zřizovatele školy a další hosté, kteří s námi sympatizují. Program dílniček společně vytvářejí naši žáci ve spojení s pedagogickými pracovníky školy, svým dílem přispívají i samotní rodiče. Cílem je sdílet společný čas prosycený duchem přicházejících Vánoc, zhodnotit dosavadní vzájemnou spolupráci a vše pozitivní přenést do další tvůrčí společné práce.

2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.

4

Aktivita 2 - Poskytování služeb školního metodika prevence...

1) Uved'te stručný popis naplánované aktivity.

Poskytování služeb školního metodika prevence (informačních, metodických, koordinačních a poradenských) s cílem vytvářet bezpečné a příjemné prostředí s jasně definovanými pravidly pro žáky, pedagogy i rodiče. Výsledkem je preventivní působení proti všem jevům rizikového chování, zabezpečení a prohlubování zdravého sociálního klimatu školy.

2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.

20

Prevence

Nespecifická prevence

Nespecifická primární prevence – prevence v rodině, veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.

Školní kroužky zajišťují vyučující, externí pracovníci, vychovatelky i rodiče.

Specifická prevence

Aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování.

1. Besedy

Besedy budou uskutečňovány podle potřeb průběžně během školního roku. Spolupracovat budeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, hasiči.

2. Návštěvy – např. Úřadu práce Uherské Hradiště a dalších institucí – viz plán akcí školy.

3. Dotazníky

- Sociální klima ve škole

Spolupráce

- **S rodiči:** Škola v prevenci nežádoucích jevů nabízí rodičům spolupráci ve formě komunikace na třídních schůzkách, individuální konzultace s učiteli, metodikem prevence, výchovným poradcem a ředitelkou školy.
- **S PPP** v Uherském Hradišti - možnost porady školních metodiků prevence, výchovných poradců, školení, nabídky besed, seminářů a dalších aktivit
- **S MŠ Kunovice**

Zapojení pedagogických pracovníků

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do MPP v rámci výuky, třídní učitelé pracují s třídním kolektivem, vyučující zajišťují volnočasové aktivity pro žáky, kroužky, kulturní, sportovní a veřejně prospěšné akce.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Poznatky ze seminářů jsou dále využívány individuálně ve výuce a ostatních aktivitách.

Evaluace

Zda bylo dosaženo cílů MPP, budeme zjišťovat pozorováním. Po skončení jednotlivých preventivních aktivit dotazováním a vyhodnocením získáme zpětnou vazbu od žáků i pedagogů. Školní metodik prevence v závěru školního roku zpracuje výkaz (výkaznictví).

Minimální preventivní program může být v průběhu roku doplňován podle potřeby na základě získaných poznatků.

Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) poskytuje pedagogicko-psychologickou poradenskou pomoc žákům, učitelům i rodičům. Zaměřuje se na problémy žáků ve školním prostředí, velká pozornost se věnuje všem rizikům, která mohou proces vzdělávání negativně ovlivnit.

ŠPP tvoří školní metodička prevence, školní psycholog a výchovná poradkyně. Spolu s ředitelkou školy jsme vytvořili intervenční tým, jehož cílem je podpora jak pro žáky a rodiče, tak i pro pedagogy.

Nabízíme podporu

- informační
- psychologickou
- metodickou
- orientační
- a pomoc ve využívání služeb poradenských zařízení

V prvním čtvrtletí školního roku bude ve třídách prováděno preventivní šetření vztahů ve třídě a klimatu pomocí dotazníků B3 a B4 a případně dalšími vhodnými nástroji. Cílem je preventivní mapování agrese, osamělosti a dalších vztahových obtíží dětí ve třídě. Rodič má právo aktivně vyjádřit nesouhlas. V takovém případě však nebude moci být se třídou, na základě zjištěných výsledků, efektivně pracováno. Výsledky bude zpracovávat školní psycholog a budou sloužit jako podklad pro další směřování třídy. S výsledky šetření bude seznámen třídní učitel a školní poradenské pracoviště.

Operativní opatření pro rychlé řešení náhle vzniklých rizikových situací

Třídní učitelé mají od vedení přenesenou pravomoc svolat operativní schůzku všech vyučujících, kteří v dané třídě učí nebo se třídou pracují. Tato pravomoc umožňuje velmi rychle a operativně reagovat na vzniklé situace ve třídě a umožňuje tak jejich rychlé řešení a zamezení nebo pokračování ubližujících nebo negativně působících tendencí.

Dlouhodobá prevence a řešení předávání informací

Všichni vyučující mají přístup do sdíleného virtuálního prostoru, kde mohou zaznamenávat jak dlouhodobější reakce dětí a tříd, tak i situační reakce daného dne/ hodiny.

Třídní učitelé denně tento prostor sledují, vyhodnocují případná rizika, která ihned řeší s poradenským systémem školy (výchovný poradce, metodik prevence, vedení školy)

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, s výchovným poradcem, s třídními učiteli, s ostatními pedagogickými pracovníky, s rodiči a institucemi.

Metodik školní prevence se zúčastňuje školení. Podává informace ostatním vyučujícím.

Metody, formy práce, pomůcky

besedy, přednášky, diskuze, rozhovor, soutěže, projekty, skupinové práce, samostatné práce, hry, dotazníky, práce s literaturou, třídnické hodiny, třídní schůzky, nástěnky, kroužky, školní parlament, filmy, individuální konzultace, sportovní aktivity, školní výlety, tištěné materiály, počítače, interaktivní tabule, propagační materiály, obrázky.

Součástí minimálního preventivního programu je i preventivní program zaměřený na školní neúspěšnost.

Školní neúspěšnost je definována takto:

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole. Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volních vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Neprospěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřujících k nápravě. Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Faktory vymezující školní neúspěšnost:

- osobnost dítěte – snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- poruchy chování, PAS,
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence
- vysoká absence,
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájem rodičů o spolupráci se školou,
- nadměrně ochranné rodinné prostředí
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem), ohrožení sociálně patologickými jevy
- dítě – cizinec

Při objevení se těchto faktorů kontaktujeme rodiče, nabídneme osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování.

Učitelé se zaměřují na sledování jevů:

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen
- dlouhodobě neplní zadané úkoly
- svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření
- jeho příprava není systematická

A doprovodné projevy:

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie
- poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence, záškoláctví
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese

V rámci předcházení školní neúspěšnosti vyučující dodržují tyto zásady:

- klást na dítě přiměřené nároky
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky
- oceňovat jeho jedinečnost
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy
- vyhýbat se negativnímu srovnávání
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka

V případě zjištění školní neúspěšnosti třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy. Podle závažnosti problému třídní učitel postupuje v následujících krocích: kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování. Na základě vyhodnocení je možné svolat jednání výchovné komise.

Při řešení je vždy uplatňován třístupňový model péče:

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Součástí prevence školní neúspěšnosti je pravidelná kontrolní činnost vedení včetně hospitační činnosti a zpětné vazby od rodičů a žáků.

Opatření, která může vedení ve spolupráci s výchovným poradcem, psychologem a preventistou stanovit:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení

- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání)
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC)
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD

Pokud se tato opatření stanoví škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Součástí prevence jsou dlouhodobé cíle školy:

- vytváření pozitivního klimatu školy
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost

Kontakty pomáhajících organizací

KPPP a ZDVPP Zlín, pracoviště Uh. Hradiště

Mgr. Bohdana Blažková

Františkánská 1256

Uh. Hradiště

telefon: 572 551 352

e-mail: bohdana.blazkova@poradnazl.cz

Středisko výchovné péče HELP

Mgr. Jitka Pryglová

Zelené nám. 1292

Uh. Hradiště

telefon: 572 564 520

e-mail: svp@svphelp.cz

Kontaktní centrum CHARÁČ

Mgr. Vladimír Kaška
Průmyslová 819
Uh. Hradiště
telefon: 777 916 269
e-mail: charac@podaneruce.cz

Nízkoprahové centrum TULIP

Mgr. Jitka Janošková
Nádražní 29
Uh. Hradiště
telefon: 606 672 239
e-mail: tulip@uhradiste.charita.cz

Policie ČR – preventivní informační skupina

Velehradská 1217
Uh. Hradiště
telefon: 974 678 207

Mgr. Milan Hon – klinický psycholog

Partizánů 2174
Uh. Brod
telefon: 608 850 996

Poradna pro ženy

Divadelní 3354
Zlín 760 01
telefon: 577 222 626, 603 213 838
e-mail: zlin@poradnaprozeny.eu

Madio Training Center of Leaders

Kvítková 3687
Zlín 760 01
telefon: 577 775 522
e-mail: info@madio.cz, www.madio.cz

OSPOD

Protzkarova 33
Uherské Hradiště
Telefon: 733 143 616, e-mail:
Petra.Karlikova@mesto-uh.cz

Mgr: Jana Kohnová – dětská psycholožka

Telefon: +420 775 200 565
Email: jana.kohnova@gmail.com
Webová stránka: <http://www.elio.cz/>
Pracoviště: Psychologické poradenství,
psychoterapie a diagnostika - Uherské
Hradiště
Adresa: Uherské Hradiště, Poštovní 252,
686 01, Zlínský kraj

Dětské krizové centrum a linka důvěry	241484149	
Linka bezpečí dětí a mládeže –zelená linka	800 155 555.	
Krizová telefonní linka k šikaně	286881059	www.minimalizacesikany.cz
Linka vzkaz domů	800111113	www.vzkazdomu.cz
Linka SOS Zlín	577431333	sos@zlin.cz
Linka bezpečí pro děti a mládež	116111	pomoc@linkabezpeci.cz http://chat.linkabezpeci.cz
Linka-bezpečný internet dětem		oznamte@internethotline.cz www.internethotline.cz

Krizový scénář – šikana

Prevence šikany

1. Krátkodobé cíle:

- Poskytovat žákům s ohledem na jejich věk a sociální vyspělost dostatečné množství informací týkající se šikany – projevy šikany, obrana proti šikaně atd.
- Diagnostika výskytu šikany na škole formou dotazníkového šetření.
- Zmapování úrovně vědomostí o šikaně mezi žáky i učiteli.
- Hovořit o rozdílu mezi škádlením a šikanováním.
- Definovat šikanu a její definici začlenit do školního řádu.
- Složení užšího realizačního týmu – třídní učitel, preventista, výchovný poradce, vedení školy, případně vychovatelka či asistentka pedagoga.
- Vytipování rizikových míst a jejich sledování – šatny, WC, chodby, školní třídy během přestávky.

2. Dlouhodobé cíle:

- Vytváření pozitivní atmosféry ve škole – nastartování procesů tvorby bezpečného prostředí ve škole – vzájemná komunikace a informovanost mezi pedagogy – při pravidelných poradách se informovat o tom, čeho si kdo všiml, na koho je třeba dávat pozor atd.
- Průběžně – jakmile si někdo z pedagogů všimne nezdravého chování, příznaků nezdravých vztahů a nevhodného chování vůči některému z žáků, neprodleně to nahlásí třídnímu učiteli a vedení školy. Následuje sledování vytipovaných žáků a komunikace o jejich projevech.
- Po vyřešení případu shrnout postupy a výsledek řešení.
- Nastavení vstřícných vztahů mezi žáky a učiteli, žáky navzájem, a i mezi učiteli navzájem
- Dlouhodobé vzdělávání celého učitelského sboru.
- Zvýšení vnímavosti vůči změnám v žakovských kolektivech.

Prevence šikany

v třídnických hodinách

- Třídní učitelé se zaměřují na činnosti posilující budování pozitivních mezi žáky navzájem a mezi učiteli a žáky. Provádějí různé diagnostické metody formou dotazníků a vyhodnocují je.
- Žáci jsou seznamováni s následujícími tématy a jsou u nich budovány a rozvíjeny tyto sociální dovednosti:
- Co je a co není šikana. Co je a co není žalování.
- Jakým vhodným způsobem se zastat oběti a vyhledat pomoc.
- Znají svého preventistu a výchovného poradce, vědí, kde ho mohou vyhledat.
- Vědí, že neohlášení nevhodného chování nějakého jedince vůči oběti je porušení pravidel.

ve výuce

- Všichni učitelé vnímají nutnost vytvoření bezpečného prostředí. Podle možnosti svého předmětu zařazují prvky o bezpečném chování, rozvoj pozitivních vztahů do svých předmětů.
- Umožňují rozvoj vzájemné spolupráce.
- Umožňují práci žáků ve skupinách, v komunikujícím kruhu.
- Vytvářejí spolu se žáky pravidla chování ve třídním kolektivu.
- Snaží se vyhýbat technikám a metodám, které vytvářejí napětí mezi žáky – např. ironizování, zesměšňování, nenaplněné hrozby (když nepřestaneš vyrušovat, dám ti poznámku apod.), vytváření stresového prostředí, nehlášené písemné práce apod.
- Pilířem prevence jsou především výchova ke zdraví, výchova k občanství, tělesná výchova, výtvarná výchova, český jazyk, dějepis atd.

ve školním životě mimo vyučování

- Jedná se o prevenci během přestávek:
- Zvýšené a důsledné dozory na rizikových místech.
- Posílené dozory na mimoškolních akcích.
- V případě velkého rizika spolupracovat s městskou policií.
- V souvislosti se zaváděním ŠVP zahrnovat témata šikany do výuky jednotlivých předmětů viz. vlastní ŠVP „Škola 21. století – tradičně i nově“, posílení osobnostní a sociální výchovy do výuky.
- Práce s třídními kolektivy – plně v kompetenci třídních učitelů, kteří si zvolí vhodné a odpovídající organizační formy.

Preventivně výchovná činnost

Učitelů

- Pracovníci školy znají důležitost prevence (vytváření zdravého a bezpečného prostředí).
- Uplatňují zvolené postupy a metody při zjištění a řešení problému.
- Pracovníci školy vědí, jak vypadají příznaky nezdravých vztahů, vhodně na ně reagují.
- Vědí, jaké prostředky jsou při řešení problému efektivní a neefektivní.
- Znají 5 fází průběhu šikany, uvědomují si důležitost vzájemné komunikace, pracují s pravidly.

Žáků

- S třídními kolektivy se pracuje na vybudování pozitivních vzájemných vztahů.
- Nástrojem a místem uskutečňování jsou především třídnické hodiny, ale i společné pobyty žáků na lyžařských kurzech, výletech nebo pobyt ve škole v přírodě.
- Žáci vědí, co je a co není šikana, jak se zachovat, když jsou svědkem nějaké události.

Spolupráce školy

se zákonnými zástupci

Škola se snaží o vybudování partnerských vztahů se zákonnými zástupci zejména těmito prostředky:

- Třídní schůzky
- Zavedení konzultačních hodin pro zákonné zástupce v odpoledních hodinách
- Vzájemné informování (elektronicky, osobně): ze strany školy, když se šikana objeví a ze strany rodičů (zákonných zástupců) v případě, že zpozorují nějaký problém
- Dny otevřených dveří
- Klub rodičů a přátel školy, školská rada
- Školní klub

Pokud zákonní zástupci informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků, jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání s rodiči je třeba dbát na taktní přístup a zachování důvěrnosti informací. Je nutné předem informovat rodiče o tom, co dělat v případě, když se dozvědí o šikanování.

se specializovanými institucemi

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Odbor péče o dítě
- Sociální odbor
- Oddělení prevence kriminality Policie ČR

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování (fáze 4.-5.) nebo k tomu, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR. Ředitel školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s OSPOD bez zbytečného odkladu.

Poradenská služba ve škole

Ve škole existuje **školní poradenské pracoviště** v následujícím složení:

- výchovná poradkyně - Ing. Petra Šachová (sachova@zskunup.cz)
- metodička prevence – Mgr. Bohumila Opravilová Náhlíková (opravilova@zskunup.cz)
- školní psycholog – Mgr. Martin Vencel (vencel@zskunup.cz)
- ředitelka školy, koordinátorka – Mgr. Růžena Hlůšková (hluskova@zskunup.cz)

Úkolem tohoto týmu je podpora v oblastech:

- informační

- metodickou
- preventivní
- psychologickou
- orientační
- a pomoc ve využívání služeb poradenských zařízení

Intervenční tým se svolává při výskytu šikany a dohodne se, jak se bude konkrétně postupovat dál.

Postup při řešení počáteční šikany:

- Odhadneme stupeň závažnosti (1. – 3. stádium)
- Jakékoliv náznaky nevhodného chování bereme vážně.
- Proběhne setkání intervenčního týmu s třídním učitelem, domluva na dalším postupu.
- Vedeme diskrétní rozhovor s obětí (kdokoli z pedagogů, který je takovému jednání přítomen) či informátorem.
- Zajistíme bezpečnost oběti.
- Najdeme vhodné svědky. Nikdy nevyšetřujeme veřejně. Informace získáváme diskrétně od seriózních svědků.
- Provedeme rozhovor s agresory (zajistíme, aby se nemohli domluvit).
- **Nedopustíme konfrontaci oběti s útočníky.**
- Svoláme výchovnou komisi (poradu sboru).
- Informujeme rodiče.
- Neumožníme konfrontaci rodičů oběti a útočníka.
- Pracujeme se třídou, kde k události došlo (třídní učitel, metodička prevence, výchovný poradce, popřípadě externí odborník z PPP apod.).

Postup při výskytu pokročilé šikany

Sem patří řešení případů pokročilé a nestandardní šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti.

Na řešení pokročilé šikany musí spolupracovat více odborníků: třídní učitel, výchovný poradce, preventista, ředitelka školy, specialista na problematiku šikanování ze servisního střediska – PPP, středisko výchovné péče, policista (nejlépe odborník zaměřený na problematiku kriminality mládeže), sociální kurátor.

- Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti. Nesmí nechat šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky.
- Domluva intervenčního týmu s třídním učitelem, či přítomným učitelem, na spolupráci a postupu vyšetřování. (případná intervence externích odborníků – sociální kurátor, odborník z řad PPP)

- Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi. (izolace agresorů a zabezpečení jejich dozoru)
- Pokračující pomoc a podpora oběti. (zprostředkovat jí péči PPP, SVP, klinického psychologa)
- Nahlášení policii.
- Vlastní vyšetřování.

Kontakty – vyšetřování pokročilé šikany

POLICIE

- PČR

telefon: 158

- Preventivně informační skupina

adresa: Velehradská třída 1217, 686 43 Uherské Hradiště

telefon: 974 678 207

fax: 974 678 906

e-mail: oruhpis@mvr.cz

PEDAGOGICKO – PSYCHOLOGICKÁ PORADNA

Adresa: Františkánská 1256, Uherské Hradiště 686 01

tel.: 572 551 352 - sociální pracovnice (ústředna)

tel.: 572 540 832 - ředitelka

e-mail: ppp@ppp.uhedu.cz

VÝCHOVNÝ ÚSTAV, STŘEDISKO VÝCHOVNÉ PÉČE HELP

Adresa: Uherské Hradiště, Zelené nám. 1292, PSČ 686 01

telefon: 572 564 520

e-mail: svp@svphelp.cz

MĚSTSKÝ ÚŘAD KUNOVICE

Adresa: Náměstí Svobody 361, Kunovice 686 04

Telefon: 572 432 720

Fax: 572 432 723

Email: kunovice@mesto-kunovice.cz

ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ - SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

Adresa: Protzkarova 33, Uherské Hradiště 686 01

Telefon: 720 513 223, 572 525 760

Email: Jana.Nohalova@mesto-uh.cz

Následná výchovná opatření

1. Dále pracovat s agresorem

- Jeho náhled na vlastní chování
- Motivy jednání
- Rodinné prostředí
- V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů

2. Potrestání agresorů:

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy (podle míry a závažnosti provinění) – stanoveno školním řádem
- Snížení známky z chování – stanoveno školním řádem

- Převedení do jiné třídy, popř. jiné školy

3. Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.

Je nezbytné vypořádat se i s těmi, kteří přihlíželi, ale nezasáhli.

4. V mimořádných případech lze užit další opatření:

- Ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP.

- Ředitelka školy doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.

- Ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Odpovědnost

Ředitelka školy

Zajistí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování. Vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí § 10 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. Vzdělávání školního metodika prevence ve specializačním studiu se řídí § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, podle potřeby při přecházení žáků mezi budovami školy, do zařízení školního stravování a do školní družiny. Především v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet.

Zajistí, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování, a to jak pro jeho oběti a pachatele, tak i pro celý třídní (školní) kolektiv. Za zvlášť nebezpečnou je třeba považovat tendenci podceňovat počáteční projevy šikanování.

Zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování.

Pedagog

Vede důsledně a systematicky žáky a studenty k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Měl by vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům ovlivňují chování žáků.

Je-li mu znám případ šikanování a nepřijme-li v tomto ohledu žádné opatření, vystavuje se riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřežazení trestného činu (§168, 167 trestního zákona).

Ve školním řádu budou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.

Doporučená literatura

Knihy:

- Kolář, M. (2001, 2005). Bolest šikanování. Praha: Portál.
- Kolář, M. (1997, 2000). Skrytý svět šikanování ve školách. Praha: Portál.
- Kolář, M. (2005). Školní násilí a šikanování. Ostrava: CIT, Ostravská univerzita.
- Kolář, M. (Ed.) (2004). Školní šikanování. Sborník z první celostátní konference konané v Olomouci na PF UP 30.3.
- Kolář, M. (2003). Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních. Praha: MŠMT ČR.
- Parry, J., Carrington, G. (1997). Čelíme šikanování: sborník metod. Praha, IPPP.
- Říčan, P. (1995). Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí. Praha: Portál.

Časopisy:

- Kolář, M. (2007). Český školský program proti šikanování. Perspektivy. In: Sociálna prevencia. Bratislava: Národné osvetové centrum.
- Kolář, M. (2007). Český školní program proti šikanování. Právo a rodina č.3/2007
- Kolář, M. (2006). Jak na šikanu? Psychologie dnes 2 (12), 16-18
- Kolář, M. (2005). Devět kroků při řešení počáteční šikany aneb pedagogická chirurgie. Prevence 7 (2), 3-7.
- Kolář, M. (1998). Soudce Lynch na českých školách? Vyšetřování a léčba specifických typů šikan; in Sborník "Prevence šikanování ve školách", Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, Praha.

„Jací jsme, takové budou naše děti.“

JOHANN GOTTFRIED VON HERDER

KRIZOVÝ PLÁN ZÁKLADNÍ ŠKOLY KUNOVICE, U PÁLENICE

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je přílohou školního Minimálního preventivního programu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu. Cílem krizového plánu školy je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě vzniku mimořádné události, výskytu rizikového chování, sociálně patologických jevů, dále při závažném porušení školního řádu, při školního řádu, při vzniku rizikového chování a dalších událostí, které nejsou běžné a mohou ve škole nastat. Jeho základem jsou metodické pokyny MŠMT. Vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j. 21291/2010 - 28), dále pak z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (Dokument č. j. MŠMT21149/2016) a Metodického doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Dokument č. j. MŠMT-1981/2015 -1).

V prevenci rizikového chování se zaměřujeme na bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a také na předcházení rozvoje rizik, která by mohla směřovat k přestupkům či dokonce k trestným činům.

Školní poradenské pracoviště:

- ředitelka školy: Mgr. Růžena Hlůšková
- školní metodička prevence: Mgr. Bohumila Opravilová Náhlíková
- výchovná poradkyně: Ing. Petra Šáchová
- školní psycholog: Mgr. Martin Vencel
- školní poradenský konzultant a speciální pedagog: Mgr. Karel Opravil

Interní důležitá čísla:

Ředitelka školy: Mgr. Růžena Hlůšková, tel: 572 549 221, 737 486 428

Zástupkyně ředitelky: Mgr. Vlasta Frýzová, tel: 572 549 221, 605 171 903

Ing. Martina Bříšťelová, tel.: 572 549 221

Výchovná poradkyně: Ing. Petra Šáchová, tel.: 572 549 221, 778 406 922

Školní metodička prevence: Mgr. Bohumila Opravilová Náhlíková, tel.: 572 549 221, 778 406 923

Školní psycholog: Mgr. Martin Vencel, tel.: 572 549 221

Důležitá krizová telefonní čísla:

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM: 112

POLICIE ČR: 158

ZÁCHRANNÁ SLUŽBA: 155

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR: 150

Rizikové chování:

- záškoláctví
- návykové látky – drogy, alkohol, omamné a psychotropní látky
- šikana
- kyberšikana
- rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)
- homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- sebepoškozování
- syndrom týraného dítěte
- vandalismus, krádež, násilí ve školním prostředí.

Záškoláctví

Záškoláctví je úmyslné zameškávání školního vyučování. Žák se z vlastní vůle někdy i se souhlasem rodičů vyhýbá pobytu ve škole. Příčinou může být negativní vztah ke škole, kolektiv žáků ve třídě, vliv rodinného, sociálního prostředí či způsob trávení volného času.

Primární prevence záškoláctví:

- posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání
- pozitivní vzory chování
- posilovat a spolupracovat na vytváření a udržení zdravého klimatu školy
- nabízet mimoškolní zájmové činnosti
- důsledně seznámit žáky i zákonné zástupce se školním řádem

Podmínky stanové školním řádem pro docházku do školy:

Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka - písemně nebo telefonicky. Po domluvě s třídním učitelem je možno zvolit formu dle dohody TU – žák – zák. zástupce telefonicky, písemně, e-mailem, sms. Nepřítomnost žáků je ve všech případech dokladována v internetové žákovské knížce, kterou posílá zákonný zástupce přes systém Bakalář. Při podezření na neomluvenou absenci si třídní učitel může vyžádat prostřednictvím zástupců žáka lékařské

potvrzení. Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu.

Doporučené rady při zjištění záškoláctví:

- při podezření na záškoláctví ihned informován ŘŠ,
- zjištění příčiny,
- při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu a spojit se zákonnými zástupci,
- účinná strategie je spolupráce rodičů, učitele i poradenských pracovníků školy,
- pokud je důsledkem neúnosná školní situace – snaha o navození změny. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala. (preventivní program, selektivní primární prevence),
- rozmáhá-li se záškoláctví ve větším rozsahu a máme-li podezření na hrozbu závislosti, spolupracovat s PPP a SPC, OSPOD, SVP, neziskové organizace
- k vyřešenému případu se již nevracet a neprojevat nedůvěru. Domluvit se s rodiči na pravidelné komunikaci, aby bylo případné další záškoláctví odhaleno.

Doporučený postup při neomluvené absenci:

- Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii zápisu.
- TU – VP + ŠMP – informace ředitele školy – telefonicky a potom následně ústně kontaktování zákonní zástupci – OSPOD zajistí VP, TU probere situaci se třídou
- O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel výchovného poradce a školního metodika prevence – poté informovat vedení školy
- při první neomluvené absenci v rámci vyučovacího dne – důtka ředitele školy, pohovor se zákonným zástupcem
- při opakované neomluvené absenci 2 – 3 neomluvené hodiny – snížená známka z chování, jednání s OSPOD, zákonnými zástupci.

V případě, že žák/žákyně opustí školu během vyučování bez oznámení třídnímu učiteli (písemná omluvenka, omluvení absence zákonným zástupcem přes systém Bakalář), popř. učiteli daného předmětu, je postup následující:

- učitel – TU – vedení školy + VP + ŠMP
- kontaktování zákonných zástupců

- při prvním opuštění školy důtkou třídního učitele, pohovor se zákonnými zástupci, opakované opuštění školy důtkou ředitele školy, snížená známka z chování

Omamné a psychotropní látky

Omamné a psychotropní látky (drogy, kouření, alkohol) jsou chemické látky primárně působící na centrální nervovou soustavu, kde mění mozkové funkce a způsobuje dočasné změny ve vnímání, náladě, vědomí a chování.

Primární prevence:

- preventivní programy na dané téma
- DVPP pro pedagogické pracovníky

Podmínky stanové školním řádem pro docházku do školy:

- Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků v budově i areálu školy a na činnostech organizovaných školou mimo areál. Žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé,
- přinášení do školy tabákových výrobků, kouření v areálu školy, totéž platí i při činnostech pořádaných školou mimo prostory školy
- pití alkoholických nápojů,
- nošení, držení, používání návykových a zdraví škodlivých látek, či látek je připomínající
- přinášení nevhodných předmětů, věcí, které by mohly rozptýlovat pozornost ostatních žáků při vyučování, dále které by mohly ohrozit zdraví a bezpečnost ostatních.

Doporučený postup:

- učitel – TU – MP + VP + ŘŠ – informace rodičům – přizvání PČR a OSPOD, v případě potřeby Záchraná služba (volání z kanceláře školy) – zajistí ŠMP, návykovou látku odebere žákovi učitel a neprodleně jí odevzdá v kanceláři zástupců, kde bude vložena do obálky, zalepena a pokud hned nepřijede policie, bude uložena do trezoru školy a bude proveden zápis o nález - jméno majitele, popis látky, množství, místo a čas nález, podpis svědka (svědků), poté jsou informováni zákonní zástupci žáka – volá ŘŠ popřípadě ZŘŠ,
- žák, podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě - neprovádíme osobní prohlídku,
- dochází k nabízení návykové látky – výchovné opatření dle školního řádu
- je prokázáno, že žák užil návykovou látku – výchovné opatření dle školního řádu
- doporučení kontaktu na odborníky (zajistí ŠMP).

Konzumace alkoholu či tabákového výrobku ve škole

- žák přistižen při konzumaci alkoholu/tabákové látky v prostorách školy, v době školního vyučování, nebo v rámci akcí školou pořádaných – zabránění v další konzumaci,
- v případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou péči a volá lékařskou službu,
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník dle školního řádu školy - sepsán stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol) – zapíše ŠMP,
- v případě neschopnosti žáka pokračovat ve vyučování – pedagogický pracovník kontaktuje zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl,
- zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol/tabákový výrobek ve škole i v případě, kdy je žák výuky schopen výuky,
- jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSSZ.

Nález alkoholu či tabákového výrobku ve škole

- o nálezů všichni uvědomí vedení školy,
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu,
- zpracují stručný záznam o události.

Šikana a kyberšikana

Šikana a kyberšikana je forma násilí, která ve škole ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání, dochází k narušení pocitu bezpečí jak žáků, tak pedagogických pracovníků. Toto chování je opakované, záměrné, úmyslné a za účelem fyzického, sociálního či emocionálního ublížení, zastrasování. Šikana má různé formy: přímá, nepřímá. (bití, vydírání, nadávky, pomluvy, vyhrožování, ničení věcí, ponižování) nebo se může objevit v podobě elektronické šikany, prostřednictvím internetu, mobilu, komunikačních prostředků, čili kyberšikany.

- všichni pedagogičtí pracovníci školy při svém kontaktu se žáky při vyučovacích hodinách i mimo ně, v areálu školy a na mimoškolních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem, ve vztahu k žákům zachovávají profesionální přístup. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování,
- TU je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, zajímá se o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. V případě výskytu konfliktů se pokouší zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji. V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, neprodleně každý z pedagogů o věci informuje třídního učitele,
- TU ihned informuje VP a ŠMP a upozorní na problém všechny pedagogy, kteří se třídou pravidelně pracují, požádá je o spolupráci při sledování třídy,

- TU se ve spolupráci s VP pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky třídy. Způsob projedná s VP. Žádný z pedagogů žáky nebude předem v této věci kontaktovat ani provádět vyšetřování,
- VP o situaci informuje vedení školy. Při potvrzení podezření na výskyt šikany výchovný poradce/školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy provedou hlubší vyšetření situace,
- pokud se vyšetřováním prokáže výskyt šikany v třídním kolektivu, je nutná důsledná ochrana oběti, popř. obětí,
- nejprve veden rozhovor s oběťmi a svědky – kdo je agresor, kolik je agresorů, kdo je aktivní účastník šikanování, co, kdy a jak dělali obětem agresori, jak dlouho šikana trvá,
- rozhovor s agresorem/agresory – vede ŘŠ/ZŘŠ s VP/ŠMP
- telefonické oznámení rodičům agresorů
- potrestání agresora – domluva ŘŠ, ZŘŠ, VP/ŠMP, TU
- informování třídy o výsledcích vyšetřování včetně dalšího postupu a kázeňských opatření pro agresory. S výsledky vyšetřování jsou vedením školy seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci,
- práce se třídou – VP/ŠMP, školní psycholog/školní speciální pedagog
- Informace třídě předá vedení školy ve spolupráci s VP a TU, ochranu oběti a sledování třídy zajistí všichni pedagogičtí pracovníci. VP + TU + popř. vedením školy informuje o výsledcích vyšetřování a dalším postupu zákonné zástupce agresora (agresorů), ale také zákonné zástupce oběti.

Primární prevence:

- vytváření a udržování bezpečného prostředí
- předcházení vzniku
- práce se školním klimatem
- nastavení a dodržování pravidel
- preventivní program
- pracovat s agresorem i obětí šikany

Nápravná opatření:

- výchovná opatření
- individuální výchovný plán agresora
- převedení dítěte do jiné pracovní skupiny

- doporučení zákonným zástupcům spolupráce s ambulancním střediskem výchovné péče
- podání návrhu na OSPOD

Podmínky stanové školním řádem:

- první prokázaný přestupek – důtka třídního učitele,
- přestupek s ublížením na zdraví – důtka ředitele školy,
- opakované přestupky tohoto zaměření – snížená známka z chování

Doporučený postup:

- zajistit ochranu oběti, sledování třídy, v případě kyberšikany kontaktovat operátora mobilní sítě či zřizovatele www stránek
- zajistit dostupné důkazy
- učitel – TU – ŠMP + popř. VP + ŘŠ/ZŘŠ, popřípadě PČR, Záchraná služba, OSPOD – zajistí ŠMP, práce se třídou MP z PPP – zajistí ŠMP,
- informovat rodiče oběti a agresora – předání kontaktů
- možná spolupráce s PPP a SVP, organizacemi zaměřujícími se na tuto problematiku, popř. s dalšími odborníky (psycholog, psychiatr)

Násilí, agrese ve školním prostředí

Třídní učitelé se zaměřují na identifikaci žáků, kteří spadají do rizikové skupiny s násilnickými sklony, je komplexní a zvažovat by se měly zejména následující faktory, které mohou posilovat násilné chování:

- fascinace mediálním násilím, zbraněmi a výbušninami,
- snížená schopnost lítosti,
- hrubé chování k ostatním lidem i zvířatům,
- nedostatek pozitivních vztahů k dospělým a ke škole, onemocnění spojená s možnými ataky násilného a nekontrolovaného jednání

Domácí násilí a CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte)

- v případě zjištění – informovat ŘŠ
- jednání se svědky + zápis,
- navázat kontakt – pokud se nedaří kontaktovat PPP,
- doporučit Linku bezpečí
- pedagogický pracovník – TU – VP/ŠMP – vedení školy,
- zápis o jednání,

- při podezření, že žák je vystaven takovému jednání - informujeme OSPOD, Policii ČR (158) a popř. ošetřujícího lékaře,
- nekontaktujeme zákonné zástupce - zajistit ochranu oběti,
- Všechny postupy řešení jsou individuální, v jednotlivých případech postupujeme podle momentální situace a závažnosti případu, vždy ale se souladem s Metodickým doporučením MŠMT.

Vandalismus, krádeže

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení či poškozování školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat. Je to jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho, a to za účelem si ji ponechat, aniž by s tím majitel věci souhlasil či byl o ní informován. Jak postupovat preventivně proti krádežím Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním do školy nenosit, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená, např. u třídního učitele. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem:

- pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného,
- náprava vztahu mezi poškozeným a zlodějem – vrácení věci, omluva,
- informovat zák. zástupce až po zjištění příčiny, která k tomu žáka vedla,
- řeší ŘŠ/ZŘŠ, VP/ŠMP, popř. PPP, OSPOD, Policie ČR
- věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR),
- v případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu:

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky

opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody:

- jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka,
- informovat ŘŠ, ŠMP, VP, TU,
- v případě, že viníka škola zná, bude na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody,
- v případě, že viník poškodil školní majetek úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu – kontaktujeme rodiče,
- v případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou,
- kontaktování OSPOD – v případě, že se jedná o opakované jednání a výchovná opatření, která zvolila škola, nemají žádný účinek,
- kontaktování Policie ČR – v případě, že škoda je patrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není schopna vlastními silami dopomoci k nápravě.

Poruchy příjmu potravy

- rozvíjí se pomalu a nenápadně, váhový úbytek, zvracení
- v případě podezření - jednání se žákem (žáky) – individuální přístup a nabídka možností řešení, zápis, popřípadě informace zák. zástupcům
- v případě potřeby porada s odborníky a doporučení kontaktů rodičům a žákovi

Sebepoškozování

- záměrné a opakované ubližování si ve snaze vypořádat se s nepříjemnými duševními stavy
- zraňování vlastního těla V obou případech TU, VP, ŠMP projednají situaci a následně TU informuje zák. zástupce (vždy když dítě výrazně zhubne, opakovaně přistiženo při zvracení, sebepoškozuje se. Pokud zák. zástupce odmítá řešit situaci, informuje škola OSPOD. Kontakty pomoci: Linka důvěry, Síť organizace STOB (redukce nadváhy – programy pro rodiny) Poradenské a krizové centrum, p. o., Anabell, Dětská psychiatrická klinika

Rizikové chování v dopravě

- V rámci prevence žáky v rámci výuky vzděláváme v dopravní výchově

Typ rizikového chování Rizikové chování v dopravě můžeme obecně charakterizovat jako takové jednání, které vede v rámci dopravního kontextu k dopravním kolizím a následně k úrazům nebo úmrtím.

Dělení podle věku:

1. stupeň základní školy -chodec, cyklista a cestující hromadnou dopravou
2. stupeň základní školy -cyklista v městském provozu

Dělení podle typu rizikového chování:

- 1.. rizikové chování způsobené neznalostí dopravních předpisů
2. rizikové chování způsobené osobnostními faktory (agresivní jednání, vyhledávání vzrušujících zážitků, depresivita, přeceňování vlastních schopností).

Prevence rizikového chování v dopravě je zaměřena na skupiny skupiny:

Primární – ti, kteří se nechovají rizikově

Sekundární – ti, kteří se chovají rizikově, ale hodlají své chování napravit

Terciální – ti, kteří se chovají rizikově a nehodlají své chování napravit

Extremismus rasismus, xenofobie, antisemitismus

- O výskytu daného jevu informovat ŘŠ/ZŘŠ, VP/ŠMP, TU – určení dalšího postupu
- Zjistit hloubku přesvědčení/ postojů – jedince, v kolektivu třídy
- Vyvolat diskusi o tématu – odhalit příčinu,
- Vystoupit proti projevům intolerance
- Zaměřit výuku na tento problém, pozvat experty
- Informovat rodiče – TU
- Informovat policii ČR v případě podezření na činnost a formy násilí

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem

1) KONKRÉTNÍ POSTUPY

Při výskytu rizikového chování informuje:

- učitel – TU – společně pak VP nebo MP (popřípadě oba), pokud není problém velký, pracuje se v týmu učitel – třídní učitel – MP – VP) – během řešení je informována ředitelka školy
- informace rodičům telefonicky a pozvání na osobní jednání, kterého se zúčastní jmenovaný tým – TU výsledek řešení probere se třídou

Při výskytu závažnějšího problému:

- učitel – TU – VP + MP + ředitelka školy

- zástupce ředitelky – informace telefonicky rodičům a následné osobní jednání – TU probere výsledek řešení se třídou Úraz – učitel (sepíše Záznam o úrazu a odevzdá statutárnímu zástupci ředitelky školy) – TU – kancelář školy + ředitelka školy – telefonicky rodiče, popřípadě Záchraná služba (volat z kanceláře školy), zajistí pracovník v kanceláři, TU probere úraz se třídou.

VŽDY MUSÍ BÝT:

- sepsán záznam o úrazu nebo o rizikovém chování se žákem, svědky (učitelem, který problém zachytil)
- sepsán záznam z jednání s rodiči (VP nebo MP nebo TU)
- v třídní knize informace o řešení se třídou a v následné třídnické hodině práce se třídou (TU, který v případě potřeby informuje rodiče na třídních schůzkách a v případě potřeby svolá mimořádnou třídní schůzku)
- informováno vedení školy, které v případě nutnosti informuje zřizovatele, Školskou radu, média
- TU informují na třídnické hodině své žáky.

U postupů, jejichž povaha to vyžaduje, je třeba realizovat také praktický výcvik např:

- výcvik pracovníků školy v poskytnutí první pomoci - DVPP;
- výcvik pracovníků školy a žáků v oznamování rizikových příznaků,
- přenosu informací mezi pedagogy, ostatními zaměstnanci školy, žáky,
- shromažďování, evakuace zaměstnanců, žáků.

Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28
2. Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10194/2002-14
3. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j.21149/2016
4. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14423/99-22

5. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních č.j. 16227/96-22

6. Směrnice k prevenci rizikového chování.č.j. 0328/2013

Vychází z těchto zákonů:

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální a právní ochraně dětí

- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

- Zákon č. 140/1967 Sb., trestní zákon

- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

- Závazný pokyn policejního Prezidenta č. 8/2001 č. 4/200 o vstupu Policie ČR do škol